

Sygn. akt VI Pa 1/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2018r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Anna Brudkowska - Lau

Sędziowie: SSO Karolina Chudzinska - Koczorowicz

SSO Tomasz Mrugowski (spr.)

Protokolant – sekretarka Katarzyna Słaba

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2018r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa: E. M.

przeciwko: Starostwu Powiatowemu w N.

o odprawę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy

z dnia 31 października 2017r.

sygn. akt VII P 345/17

1) oddała apelację,

2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym.

SSO Anna Brudkowska – Lau

SSO Karolina Chudzinska – Koczorowicz SSO Tomasz Mrugowski

UZASADNIENIE

Powódka domagała się zasądzenia od pozwanego odprawy pieniężnej w wysokości trzykrotnego wynagrodzenia, to jest w kwocie 26527, 23 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, na podstawie art. 8 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy o Zwolnieniach grupowych, które stosuje się do stosunków pracy z powołania (art. 69 K. p.). Powódka twierdziła w pozwie, iż nie kwestionując odwołania domaga się świadczenia związanego z rozwiązaniem stosunku pracy, którego powodu Starostwo nie ujawniło.

Starostwo Powiatowe w N. wniosło o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów. Z odpowiedzi na pozew wynikało, iż przyczyny odwołania powódki z funkcji Skarbnika Powiatu wynikały z zagrożenia, że podczas zwolnienia lekarskiego powódki nie będzie możliwości realizacji i zaciągania zobowiązań finansowych. Nie były prowadzone prace nad budżetem, a powódka nie zadeklarowała powrotu do pracy.

Wyrokiem z dnia 31 października 2017 r. Sąd Rejonowy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 26527,23 zł brutto tytułem odprawy z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2017 r. do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy – kwotę 1327 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której zwolniona była powódka.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka została powołana na stanowisko Skarbnika Powiatu (...) od dnia 25 czerwca 2008 r. W dniu 15 września 2015 r. powódka zachorowała i uzyskała zwolnienie lekarskie do 24 września 2015 r. Powódka nie rozmawiała z nikim ze Starostwa na temat ewentualnej dalszej choroby. Dyrektor Wydziału Finansowego, która z zasady zastępowała powódkę przebywała na urlopie wypoczynkowym od 14 września 2015 r. We wrześniu 2015 roku do głównych zadań powódki należała bieżąca kontrola zasadności i wielkości operacji finansowych oraz praca nad projektem budżetu na 2016 rok. Terminem końcowym dla przygotowania projektu budżetu jest 15 listopada. Powódka, co roku przystępowała do prac nad projektem budżetu w październiku, po wpłynięciu danych o wysokości dochodów. Dane te spływały w pierwszej połowie października. Bez wiedzy o nich nie można było właściwie zaplanować budżetu. W roku 2015 powódka zamierzała przystąpić do prac nad projektem budżetu jak zwykle, czyli w połowie października. Praca nad tym zadaniem zajmowała zwykle 3 tygodnie. Do 15 września 2015 r. Starosta ani Zarząd nie wymagali od powódki, aby do połowy września wykonała prace nad projektem budżetu. Od momentu pójścia na zwolnienie powódka prowadziła konsultacje w Starostwie na temat osoby, której udzieli upoważnienia do kontrasygnaty dokumentów finansowych. Powódka chciała wybrać osobę, która będzie miała odpowiednie umiejętności. Pismem z dnia 17 września 2015r. Starosta polecił powódce udzielić upoważnienia do kontrasygnaty pracownikowi Wydziału Finansowego. Powódka w dniu 17 września 2015r. udzieliła pisemnego upoważnienia B. K. do kontrasygnaty dokumentów finansowych podczas jej nieobecności w pracy. W chwili odejścia powódki na zwolnienie lekarskie nie było żadnych dokumentów wymagających jej podpisu. Nadto terminy czynności wymagających kontrasygnaty były wcześniej uzgadniane, takich zaś uzgodnień nie było. W dniu 14 września 2015 r. staroście znana była informacja o dodatkowych środkach finansowych dla Straży Pożarnej, które miały być przeznaczone na zapłatę wynagrodzenia za nadgodziny. W związku z nowymi środkami finansowymi powstała konieczność przygotowywania projektu uchwały zmieniającej bieżący budżet poprzez wprowadzenie do niego tych środków. Nie został określony termin wypłaty tych wynagrodzeń. Środki te mogły zostać wprowadzone do budżetu uchwałą Rady Powiatu lub uchwałą Zarządu. Podmiotem, który określa wnioski na Radę Powiatu i Zarządu jest Starosta. W dniu 14 września 2015 r. Starosta nie wydał polecenia powódce przygotowania projektu uchwały zmieniającej budżet. Praca nad takim projektem zajęłaby powódce jeden dzień. Projekt ten mogli przygotować pracownicy wydziału finansowego. Od 19 września 2015 r. Starosta prowadził rozmowy z kandydatem na stanowisko Skarbnika.

W dniu 21 września 2015r. Uchwałą Nr (...)w sprawie odwołania Skarbnika Powiatu (...) przez Radę Powiatu (...) powódka została odwołana ze stanowiska na podstawie art. 12 pkt 3 i art. 37 ustawy o samorządzie powiatowym. W uchwale nie wskazano przyczyn odwołania. Powódka nie została również powiadomiona o przyczynach odwołania w inny sposób. Stosunek pracy powódki uległ rozwiązaniu po upływie 3- miesięcznego okresu wypowiedzenia z dniem 30 czerwca 2016r. W poprzednich latach zdarzało się, że powódka była nieobecna w pracy z powodu choroby także w okresach pracy nad projektem budżetu, W czasie pełnienia funkcji przez P. C. (1) doszło do sytuacji, kiedy podczas jego nieobecności nieobecna była także dyrektor wydziału finansowego. Na wypłacane powódce wynagrodzenie składały się: płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny oraz dodatek specjalny w łącznej kwocie 8842,41 zł.

Niektóry z powyższych okoliczności były bezsporne, a ponadto Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny na podstawie: zaświadczenia lekarskiego, pisemnego polecenia, pisemnego upoważnienia, uchwały Nr (...), świadectwa pracy, zeznań świadków H. K., częściowych zeznań P. C. (1) oraz przesłuchanie powódki. Sąd dał również wiarę zeznaniom świadka H. K. i powódki oraz częściowo świadka P. C. (1). Analizując zeznania świadka P. C. (1) w zakresie zagrożenie, jakie wynikało dla pozwanego z nieobecności powódki Sąd uznał, że były one sprzeczne z zeznaniami świadka H. K.. Nie znalazły poparcia w żadnym dokumencie oraz były sprzeczne z zeznaniami samego świadka, który podał, że udzielenie upoważnienia pracownikowi do kontrasygnaty pod nieobecność Skarbnika na 9 dni nie stanowi problemu do jednostki. Świadek nie potrafił też wskazać przykładu paraliżu decyzyjnego.

Na podstawie art. 217 § 2 i 3 k.p.c. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka B. K. na okoliczność konieczności podjęcia pilnych czynności w czasie nieobecności powódki, jako spóźniony. Z tej samej przyczyny Sąd nie uwzględnił wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków N. S. i A. L. na okoliczność braku pracowników posiadających umiejętności do przygotowania projektu uchwały. W tym kontekście Sąd uznał też, że przebieg rozprawy w dniu 24 października 2017r. wskazuje, iż wyłączną przyczyną powoływania nowych wniosków dowodowych, w sytuacji, gdy postępowanie dowodowe zmierzało do końca, było dążenie do odroczenia rozprawy i uniknięcia konsekwencji nieobecności Starosty. Sąd Rejonowy uzasadnił pominięcie prowadzenia dowodu z przesłuchania strony pozwanej wskazując na okoliczności związane z przebiegiem rozprawy w dniu 24 października 2017r. i oceniając w tym świetle spóźnienie się Strony, jako nieusprawiedliwione.

Sąd Rejonowy zważył, iż stosownie do art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z dnia 22 maja 2003 r.) pracownikowi, w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach grupowego zwolnienia, przysługuje odprawa pieniężna. Nadto zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, art. 8 stosuje się odpowiednio w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę zatrudniającego, co najmniej 20 pracowników stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, jeżeli przyczyny te stanowią wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie stosunku pracy lub jego rozwiązanie na mocy porozumienia stron, a zwolnienia w okresie nieprzekraczającym 30 dni obejmują mniejszą liczbę pracowników niż określona w art. 1 (10 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia mniej niż 100 pracowników, 10% pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 100, jednakże mniej niż 300 pracowników, 30 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 300 lub więcej pracowników). Rozważając, zatem czy przyczyną odwołania powódki i rozwiązania z nią stosunku pracy była wyłącznie przyczyna jej niedotycząca Sąd Rejonowy stwierdził, że wobec niewskazania przyczyny w momencie odwołania powódki pracodawca zobowiązany był ją podać w toku procesu. W jego ocenie pozwany nie sprostował obowiązkowi udowodnienia, że nieobecność powódki doprowadziła do paraliżu jednostki. W okresie od 15 września do jej odwołania nie wystąpiły, bowiem jakiegokolwiek problemy w obsłudze finansowej pozwanego. Nie można też było zarzucić powódce zwlekania z decyzją o upoważnieniu skoro upoważnienia takiego udzieliła innemu pracownikowi w dniu 17 września, bezpośrednio po otrzymaniu pisemnego polecenia. Sąd zauważył też, że już w dniu 19 września 2017 r. Starosta prowadził rozmowy z kandydatem na Skarbnika. Odnośnie do prac nad budżetem, to Sąd zauważył, że prace nad projektem budżetu mogły toczyć się dopiero w październiku, ponieważ dopiero wtedy znana była wysokość dochodów. Odnosząc się do zarzutu nieprzygotowania projektu uchwały nowelizującej budżet Sąd stwierdził, iż otrzymanie nowych środków było znane 14 września 2015r., ale wówczas powódka nie otrzymała stosownego polecenia. Sąd zauważył, że także w poprzednich zdarzały się nieobecności powódki. Nadto sytuacja jednoczesnej nieobecności skarbnika i dyrektora wydziału finansowego zaistniała również w okresie pełnienia stanowiska przez P. C. (1) i także nie skutkowało jego odwołaniem. Sąd wyprowadził z tych okoliczności wnioski, że nieobecność powódki nie stanowiła rzeczywistej przyczyny jej odwołania. Odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 26 stycznia 2017r., Sąd Rejonowy uwzględnił roszczenie na podstawie art.10 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na mocy art. 481 § k. c. w zw. z art. 300 k.p.

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c., przy zastosowaniu § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 1899).

W apelacji, którą pozwany wywiódł od wyroku Sąd Rejonowego zarzucił on naruszenie:

1) art. 8, art. 10 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, poprzez przyjęcie, że niewskazanie przez pracodawcę w toku procesu przyczyny rozwiązania stosunku pracy stanowi przesłankę do wypłaty odprawy, o której mowa w art. 8 ust. 1 tej ustawy.

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez ustalenie, że pozwany w trakcie postępowania sądowego nie wskazał przyczyny odwołania powódki, podczas gdy przyczyna odwołania została w rzeczywistości udowodniona przez pozwanego,

3) art. 227, art. 237 oraz 302 § 2 K. p. c. poprzez niedopuszczenie dowodów:

a) z przesłuchania Starosty (...) na okoliczność przyczyn wystąpienia do rady powiatu z inicjatywą uchwałodawczą w sprawie odwołania powódki z funkcji skarbnika i przebiegu wydarzeń poprzedzających tę decyzję,

b) z przesłuchania świadków N. S. i A. L. na okoliczność czy posiadają takie umiejętności, które pozwalają im samodzielnie przygotować projekt uchwały rady powiatu lub zarządu powiatu w sprawie zmian uchwały budżetowej,

c) z zakresów czynności N. S. i A. L. na okoliczność czy zakresy te przewidują przygotowywanie projektów uchwały rady powiatu lub zarządu powiatu w sprawie zmian uchwały budżetowej,

4) naruszenie art. 233 § 1 K. p. c. poprzez odmówienie wiarygodności zeznań świadka P. C. (1) w sytuacji, gdy okoliczności, do których wykazania zmierzał pozwany przez przeprowadzenie przedmiotowych dowodów, to jest wykazanie, że istniała przyczyna odwołania powódki ze stanowiska skarbnika powiatu a tą przyczyną była troska o funkcjonowanie finansów powiatu w związku z ze zwolnieniem lekarskim powódki, miały kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w celu ustalenia przyczyn rozwiązania stosunku pracy i prowadzenia na te okoliczności postępowania dowodowego.

W uzasadnieniu pozwany argumentował, że postępowanie sądowe nie wykazało, że rozwiązanie stosunku pracy z powódką nastąpiło z przyczyn, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników i błędnie ustalił sąd pierwszej instancji, że pozwany nie wskazał takiej przyczyny. Przyczyny odwołania miały związek z osobą powódki, która od 15 września 2015 r. zaczęła wykorzystywać zwolnienie lekarskie. W takiej sytuacji powstało zagrożenie, że nie będzie możliwości realizacji i zaciągania zobowiązań finansowych. Starosta zaproponował upoważnienie Pani B. K., która wyraziła zgodę na zastępowanie skarbnika powiatu. Powódka odmówiła jednak jej upoważnienia, choć ostatecznie zgodziła się na to w dniu 17 września 2015r. W związku z przedłużającym się zwolnieniem lekarskim powódki starosta poprosił ją o informację czy zamierza powrócić do pracy. Powódka nie zadeklarowała powrotu do pracy. W związku z tym nie były prowadzone prace na budżecie, który powinien być przygotowany do 15 listopada. Dalsza nieobecność skarbnika mogłaby spowodować niedotrzymanie ustawowych terminów opracowania projektu budżetu na 2016r., stąd w związku z deklaracją powódki o tym, że nie wróci do pracy, konieczne stało się pilne powołanie nowego skarbnika.

Sąd Rejonowy z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów nie dał wiary zeznaniom świadka P. C. w zakresie twierdzenia, że nieobecność powódki spowodowała zagrożenie dla funkcjonowania pozwanego. Apelujący wywodził również, że w kontekście nie dopuszczenia dowodu z przesłuchania strony pozwanej, odmowa dania wiary zeznaniom świadka była bezpodstawna, a co najmniej przedwczesna.

Pozwany argumentował też, że Sąd Rejonowy faktycznie ustalił istnienie przyczyny odwołania, lecz ocenił, że jest ona nieuzasadniona, co jest niedopuszczalne z uwagi na fakt, że takie badanie może mieć miejsce wyłącznie w przypadku odwołania od rozwiązania stosunku pracy a nie w procesie o zasądzenie odprawy.

Uzasadniając naruszenie przepisów prawa procesowego, pozwany stwierdził, że w sytuacji wywołanej spóźnieniem Starosty Sąd winien odroczyć rozprawę, bowiem. nieobecność starosty na posiedzeniu sądu była sygnalizowana przez pozwanego, który w dniu 23.10.2017r. wysłał do sądu fax z prośbą o przesłuchanie starosty w charakterze strony w innym terminie. Uzasadnieniem był udział starosty w uroczystym spotkaniu z Ministrem Obrony Narodowej i wojewodą, którego celem było podziękowanie żołnierzom pomagającym mieszkańcom m. in. powiatu (...) dotkniętym skutkami nawałnicy. Spotkanie odbyło się w jednostce wojskowej w I., a uczestniczyli w nim starostowie powiatów, których mieszkańcy odczuli skutki nawałnicy. W spotkaniu brał udział zastępca ministra, jednak udział starosty w tym spotkaniu był konieczny z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym starosta reprezentuje powiat na zewnątrz. pozwany twierdził też, że potrzeba powołania nowych dowodów wynika dopiero w trakcie postępowania, ponieważ to powódka wskazała, że ww. osoby mogły przygotować projektu uchwały o zmianie budżetu. Pozwany zarzucił też, że Sąd Rejonowy nie ustalił, jakie były przyczyny rozwiązania z powódką stosunku pracy i zastosował domniemanie, iż wyłącznymi przyczynami rozwiązania stosunku pracy były przyczyny niedotyczące powódki, takie jak zmiany organizacyjne, redukcja pracowników, likwidacja stanowisk pracy lub komórek organizacyjnych oraz inne przyczyny dotyczące pracodawcy. Na tym tle apelujący wskazując, że przyczyna rozwiązania stosunku pracy musi być konkretna i uzasadniona, zarzucił, że Sąd pierwszej instancji nie ustalił jednoznacznie przyczyny rozwiązania stosunku pracy, a tylko odrzucił przyczyny wskazane przez pozwanego. W ocenie apelującego Sąd Rejonowy błędnie zinterpretował przepisy art. 8 oraz art. 10 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników poprzez przyjęcie, że niewskazanie przez pracodawcę w toku procesu przyczyny rozwiązania stosunku pracy stanowi przesłankę do wypłaty odprawy, o której mowa w art. 8 ust. 1 tej ustawy. Taka interpretacja jest sprzeczna z literalnym brzmieniem art. 10 ust. 1 ustawy, gdyż przepis wymaga wykazania, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn niedotyczących pracownika. Powódka domagając się odprawy nie była obciążona ciężarem dowodu w zakresie udowodnienia, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn niedotyczących pracownika, ale skutkiem jej biernej postawy w tym zakresie powinno być oddalenie powództwa.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powódki domagał się oddalenia apelacji i zasądzenia kosztów. Powódka argumentowała, w szczególności, że niewskazanie przez pracodawcę przyczyny odwołania obciąża go obowiązkiem wypłaty odprawy. Pracodawca może zwolnić się z tego obowiązku przez wskazanie w toku procesu faktycznej przyczyny i udowodnienie, iż dotyczy ona pracownika. Wobec zarzutu naruszenia prawa procesowego powódka argumentowała, m. in., iż zgodnie z art. 214 § 1 K. p. c. rozprawa ulega odroczeniu, jeżeli sąd stwierdzi nieprawidłowość w doręczeniu wezwania albo, jeżeli nieobecność stron jest wywołana nadzwyczajnym wydarzeniem lub inną znaną sądowi przeszkodą, której nie można przezwyciężyć. W rozpoznawanej sprawie nie zaszła okoliczność tego rodzaju. Pozwany w swoim piśmie poprzestał na ogólnikach, nie wskazując żadnych konkretnych informacji, w szczególności nie wskazał dlaczego spotkanie to jest ważniejsze niż udział w rozprawie i dlaczego jego obecność na nim jest niezbędna. Brak było, wedle powódki podstaw do stwierdzenia, że na skutek pominięcia dowodu z przesłuchania pozwanego nie zostały w sprawie wyjaśnione istotne okoliczności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy prawidłowo zgromadził w sprawie materiał dowodowy, dokonując jego wnikliwej i trafnej oceny, nie naruszając przy tym granic swobodnej oceny dowodów (art. 233 K. p. c.). Sąd Okręgowy podziela zarówno ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jak i przedstawione tam rozważania prawne, traktując je jako własne. Stosownie do nich powódka uzyskała w dniu 15 września 2015 r. zwolnienie lekarskie do dnia 24 września 2015 r. W dniu 17 września 2015 r., na żądanie pracodawcy powódka udzieliła pisemnego upoważnienia innemu pracownikowi pozwanej do kontrasygnaty dokumentów finansowych, a w dniu 21 września 2015 została odwołana na

podstawie uchwały nr (...)w sprawie odwołania Skarbnika Powiatu (...). W tym samym dniu na stanowisko Skarbnika powołano świadka P. C. (1), z którym Starosta prowadził rozmowę w sprawie powołania już 19 września. Uchwała nie wskazywała przyczyny odwołania. W latach poprzednich powódka bywała nieobecna w pracy we wrześniu, a tego rodzaju nieobecność skarbnika nie stanowi dla pozwanej problemu, o ile obecny jest upoważniony pracownik, który może kontrasygnować dokumenty rachunkowe.

Trafnie wskazał Sąd Rejonowy, że rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy zależało od ustalenia, czy odwołanie powódki zostało spowodowane wyłącznie niedotyczącymi jej przyczynami. Na gruncie przedmiotowej sprawy tego rodzaju ustalenie byłoby wykluczone w razie wykazania, że jej nieobecność prowadziłyby do uchybienia terminowi przygotowania projektu budżetu albo, że deklarowała ona, że nie wróci do pracy (k. 32). Poza tym, bowiem pozwany – jak wynika z pozwu – bardzo dobrze oceniał pracę powódki.

Oceniając w tym kontekście zeznania świadka P. C. (1) w zakresie deklarowanych skutków nieobecności powódki, trafnie uznał Sąd pierwszej instancji, iż były one (w tej części) gołosłowne i wewnętrznie sprzeczne, a przez to nielogiczne. Świadek przyznał, bowiem, że kilkudniowa nieobecność skarbnika nie wywołuje problemów w funkcjonowaniu pozwanej, nie znał również żadnych trudności w uchwaleniu budżetu związanych z chorobą powódki. Trudno przyjąć, że przeprowadzenie innych dowodów prowadziłyby do zmiany powyższej oceny. Co za tymi idzie, skarżący nie wykazał, że dokonując kwestionowanej oceny Sąd naruszył zasady poprawnego rozumowania albo doświadczenia życiowego.

Odnosząc się do zarzutu niedopuszczenia dowodu z przesłuchania strony pozwanej oraz wskazanych w apelacji świadków, należy zauważyć przede wszystkim, iż tego rodzaju stwierdzenie nie jest ścisłe, treść protokołu wskazuje, bowiem, że reprezentant pozwanej nie stawiał się bez usprawiedliwienia, w związku, z czym Sąd, stosownie do przepisu art. 302 § 1 K. p. c. ograniczył prowadzenie dowodu do przesłuchania powódki. Wyjaśniając prawidłowość dokonanych przez Sąd Rejonowy czynności Sąd Okręgowy zauważył, że zarządzenie przewodniczącego o wezwaniu stron celem przesłuchania pod rygorem pominięcia dowodu z ich zeznań zostało doręczone staroście w dniu 20 lipca 2017 r. (na godzinie 9. 45). Reprezentant pozwanego stawiał się, jednak na rozprawie w dniu 24 października 2017 r. dopiero o godzinie 12.57, przed terminem rozprawy w innej wyznaczonej sprawie, powołując się na okoliczności wskazane w piśmie, przesłanym faksem w dniu 23 października 2017 r. (k.77)., a więc na udział w spotkaniu z ministrem. Tego rodzaju okoliczność nie stanowiła, jednak ważnej przyczyny odroczenia rozprawy, nie można także uznać, że nieobecność strony nie uzasadniała w opisanej sytuacji procesowej zastosowania rygору z art. 302 § 1 K. p. c.. Zgodnie z przepisem art. 214 § 1 K. p. c. rozprawa ulega odroczeniu jedynie w razie nieprawidłowości w doręczeniu wezwania albo nieobecności strony wywołanej nadzwyczajnym wydarzeniem lub inna znaną sądowi przeszkodą, której nie można przewyciężyć. Przyczyny odroczenia zostały określone restrykcyjnie (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2011, V CSK 302/10, Lex nr 786399). Nie można kwalifikować w ten sposób wskazanego wydarzenia, skoro miało ono charakter ceremonialny, niewymagający od starosty składania jakichkolwiek oświadczeń. Warto też podkreślić, że przeciwdziałanie przewlekaniu procesu, które miał na względzie sąd pierwszej instancji znajduje oparcie w przepisie art. 6 § 1 K. p. c., wedle którego Sąd powinien przeciwdziałać przewlekaniu postępowania i dążyć do tego, aby rozstrzygnięcie nastąpiło na pierwszym posiedzeniu, jeżeli jest to możliwe bez szkody dla wyjaśnienia sprawy.

Stosownie do przepisu art. 237 K. p. c. niestawiennictwo stron na terminie nie wstrzymuje przeprowadzenia dowodu, chyba, że obecność stron lub jednej z nich okaże się konieczna. Apelacja nie wyjaśnia jednak, na czym polegało naruszenie tego przepisu przez Sąd Rejonowy, który oddalił zgłoszony na rozprawie w dniu 24 października 2017 r. wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków N. S. i A. L.. Analizując, jednak ów zarzut w kontekście opisywanej rozprawy, należy zgodzić się z wnioskiem, że ich zgłoszenie podyktowane było dążeniem do odroczenia rozprawy w dniu 24 października 2017 r. Ponadto, w sytuacji, w której odwołanie powódki nastąpiło po sześciu dniach jej nieobecności, ustalenie, czy wskazani świadkowie posiadali umiejętności niezbędne do przygotowania projektu uchwały rady powiatu, które mogłyby okazać się przydatne tylko w razie długotrwałej nieobecności powódki było oczywiście nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Ponieważ przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 K. p. c.) zarzut naruszenia tego przepisu należało uznać za chybiony.

W świetle dokonanych ustaleń nietrafny okazał się również argument, że nieobecność powódki stanowiła zagrożenie dla realizacji zobowiązań Starostwa, a więc, że pozwany udowodnił przyczynę odwołania. W wypadku, gdyby przyczyna ta była klarowna, nic nie stało na przeszkodzie, aby wskazać ją w uchwale bądź w piśmie z dnia 22 listopada 2016 albo z dnia 2 marca 2017 (k. 26, k. 23). To jednak nie nastąpiło, w związku z czym powódka spekulowała, co do przyczyny odwołania. Tymczasem, odnośnie do przyczyny wskazywanej przez pozwaną, nie było w sprawie sporne, że w dniu 17 września 2017 r. powódka udzieliła innemu pracownikowi Starostwa pełnomocnictwa do kontrasygnaty dokumentów finansowych. Nie istniała, zatem obawa, że Starostwo nie będzie mogło czynić na przykład zaplanowanych wydatków. Sąd ustalił również, że prace nad budżetem były prowadzone co roku w październiku, gdy znane już były dane o wysokości dochodów. W razie natomiast powrotu powódki do pracy po 24 września 2015 r. mogłaby ona sporządzić projekt uchwały w sprawie zmiany budżetu w zakresie wynagrodzeń dla Straży Pożarnej za nadgodziny jeszcze we wrześniu tego roku. W ocenie Sąd nie zasługuje na akceptację postępowanie polegając na kierowaniu do pracownika pytań odnośnie zamiaru powrotu do pracy w sytuacji, w której okres niezdolności do pracy wynika z wystawionego przez lekarza zaświadczenia. W tym świetle prezentowana przez pozwanego przyczyna jawiła się, jako pozorna i skonstruowana na użytek procesu. Trafnie, zatem przyjął Sąd Rejonowy, że pozwany nie udowodnił istnienia wskazanej przez siebie przyczyny, a wskazana przez niego przyczyna odwołania nie może być oceniona jako rzeczywista.

Rozważając konsekwencje tego stanu rzeczy, Sąd Okręgowy podzielił pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 lipca 2009 r. (II PK 30/09, system Lex nr 533040), zgodnie z którym „pracodawca odwołując pracownika ze stanowiska, w sposób równoznaczny z wypowiedzeniem umowy o pracę, nie ma obowiązku podawania przyczyny odwołania. Pracodawca nie może jednak uwolnić się od obowiązku wypłaty odprawy innych świadczeń przez stwierdzenie, że do odwołania doszło bez żadnej przyczyny. W takiej sytuacji na pracodawcę przechodzi ciężar dowodu w zakresie przyczyny odwołania, która wyłącza prawo do świadczeń pracowniczych.” Uzasadniając wskazaną SN stwierdził, że „jeżeli jedna ze stron swoim postępowaniem uniemożliwia lub poważnie utrudnia wskazania okoliczności drugiej stronie, na której spoczywa ciężar dowodu, to na tę pierwszą stronę przechodzi ciężar dowodu, co do tego, że okoliczności takie nie zachodziły. Ponieważ pozwany nie sprostował temu w przedmiotowej sprawie, należało uznać, że odwołanie powódki zostało spowodowane wyłącznie niedotyczącymi jej przyczynami.

Rozważając zagadnienie ciężaru dowodu w przedmiotowej sprawie nie można również zaakceptować alogicznego wyводу wedle którego powódka, na której nie ciążył ciężar dowodu, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn jej niedotyczących, winna być obciążona negatywnymi konsekwencjami nieudowodnienia przez siebie, że rozwiązanie nastąpiło jednak z takich przyczyn (k. 136). W konsekwencji zasadnie uznał Sąd Rejonowy, że na podstawie art. 10 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników powódka mogła domagać się odprawy pieniężnej.

Z tego względu na podstawie art. 385 K. p. c. należało oddalić apelację.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2 wyroku stosownie do wyniku sprawy, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 K.p.c. i art. 99 K. p. c. w związku z § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 9 ust. 1 pkt. 2 i § 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804, zm.: Dz. U z 2016 poz. 1667).

SSO Anna Brudkowska – Lau

SSO Karolina Chudzinska-Koczorowicz SSO Tomasz Mrugowski